

Actualització de 2025 del Pla de Mesures Antifrau de l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries

Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries

Índex

Índex.....	1
1. Antecedents.....	3
1.1. Context normatiu de la obligatorietat del Pla de Mesures Antifrau	3
1.2. Estructura del Pla de Mesures Antifrau.....	4
1.2.1. Marc normatiu aplicable als processos vinculats al Pla de Mesures Antifrau de l'IRTA	6
2. Definicions.....	11
3. Abast del Pla	13
3.1. Àmbit d'aplicació	13
3.2. Organitzatiu	13
3.3. Anàlisi preliminar: test de conflictes d'interès	15
3.4. Metodologia aplicada per a l'anàlisi de riscos.....	15
3.5. Avaluació de l'estàndard mínim	16
3.6. Avaluació de riscos	17
3.6.1. Fase d'identificació dels procediments susceptibles de risc	17
3.6.2. Fase de quantificació dels procediments susceptibles de risc	17
3.7. Establiment de controls addicionals per a mitigar el risc.....	20
3.7.1. Catàleg de riscos	21
3.8. Mecanismes preventius.....	21
3.8.1. Declaració institucional de compromís amb la lluita contra el frau i la corrupció	21
3.8.2. Codi ètic i de conducta	22
3.8.3. Procediment per al tractament del possible conflicte d'interès	22
3.9. Mesures relacionades amb la direcció i la gestió del conflicte d'interès	26
3.9.1. Fases que ha d'integrar un protocol de gestió dels conflictes d'interès ...	26
3.9.2. Aplicació de les previsions sobre integritat als tercers beneficiaris del fons	27
3.9.3. Nomenament d'un responsable del projecte i creació d'una comissió de seguiment	27
3.9.4. Accions formatives i de divulgació.....	28
3.10. Mesures de prevenció	29
4. Mesures de detecció de frau i corrupció	31
4.1. Mesures de correcció i persecució.....	33

4.1.1.	Mesures per evitar el doble finançament	34
5.	Òrgan que ha de vetllar pel compliment del present Pla: El Comitè antifrau	35
5.1.	Composició	36
5.2.	Règim de reunions.....	37
6.	Aprovació, entrada en vigor i vigència del Pla de Mesures Antifrau	37
6.1.	Publicitat i transparència.....	37
6.2.	Aprovació i entrada en vigor	37
6.3.	Revisió	37

1. Antecedents

1.1. Context normatiu de la obligatorietat del Pla de Mesures Antifrau

El 21 de juliol de 2020, el Consell Europeu va aprovar la creació del programa *Next Generation* EU per a estimular la recuperació econòmica i la reparació dels danys causats per la pandèmia de la COVID-19 i construir l'Europa de la nova generació, impulsant la transició ecològica, digital i resiliència dels països membres de la Unió Europea.

El programa regula dos instruments financers:

- El Mecanisme Europeu de Recuperació i Resiliència (MRR): té per objectiu realitzar reformes i inversions públiques i facilitar transferències directes (no reemborsables) i préstecs als estats membres, vinculats a la consecució de resultats. Està dotat amb 672.500 milions.
- L'ajuda a la Recuperació per a la cohesió i els territoris d'Europa (REACT-UE): s'executa a través del Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER), el Fons Social Europeu (FSE) i el Fons d'Ajuda Europea per a les Persones més Desfavorides (FEAD). Està dotat amb 47.500 milions d'euros.

Per a accedir al MRR, Espanya va presentar el Pla de recuperació, transformació i resiliència (PRTR), aprovat pel Consell de la Unió Europea en data 13 de juliol de 2021, el qual recull el conjunt d'inversions que es realitzaran, majoritàriament entre 2021 i 2023, i el programa de reformes estructurals i legislatives que hi ha previstes.

El Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (d'ara endavant, "PRTR") es configura com un instrument, promogut a nivell europeu, per a mitigar els impactes de la pandèmia de la COVID- 19, així com per a transformar la societat a través de la modernització del teixit productiu, l'impuls de la descarbonització i el respecte pel medi ambient, el foment de la digitalització i la millora de les infraestructures i recursos destinats a la recerca i formació.

La implementació i desenvolupament d'aquest Pla suposa la injecció de milers de milions d'euros a les arques de les diferents entitats que integren el sector públic perquè, a través de les oportunes convocatòries, distribueixin aquest capital entre promotors públics i privats que impulsin projectes vinculats a les finalitats anteriorment indicades.

No obstant això, les voluntarioses bondats del referit Pla no poden deixar-se al lliure albir de cada entitat en la mesura que el Reglament (UE) 2021/241 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de febrer de 2021, pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR), d'acord amb el principi de bona gestió financera, obliga els estats

membres a incloure, en els plans de recuperació i resiliència que presentin, el disseny d'un sistema que estableixi mesures adequades per a protegir els interessos financers de la Unió Europea. A aquest efecte, han de regular mecanismes de prevenció, detecció i correcció dels conflictes d'interès, la corrupció i el frau en la utilització dels fons atorgats, mitjançant l'establiment de sistemes de control intern que garanteixin la revocació dels imports abonats i no hagin estat destinats a la finalitat proposada.

En aquest context, el 30 de setembre de 2021, va ser publicada en el Butlletí Oficial de l'Estat l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

Aquesta Ordre configura i desenvolupa un sistema de Gestió orientat a definir, planificar, executar, seguir i controlar els projectes i subprojectes en els quals es descomponen les diferents mesures previstes en els components del PRTR.

Entre aquestes mesures l'article 6 de l'Ordre de referència exigeix que, a l'efecte de donar compliment a les obligacions que l'article 22 del Reglament (UE) 241/2021 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de febrer de 2021, tota entitat, decisora o executora, que participi en l'execució de les mesures del PRTR haurà de disposar d'un «Pla de mesures antifrau» (en endavant també "PMA") que li permeti garantir i declarar que, en el seu respectiu àmbit d'actuació, els fons corresponents s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables, en particular, pel que fa a la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos.

L'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, és aplicable a les entitats que integren el sector públic d'acord amb el que es disposa en l'article 2.1 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic, i a qualssevol altres agents implicats en l'execució del PRTR com a perceptors de fons, establint els procediments i instruments necessaris per a assegurar la coordinació i seguiment d'aquest.

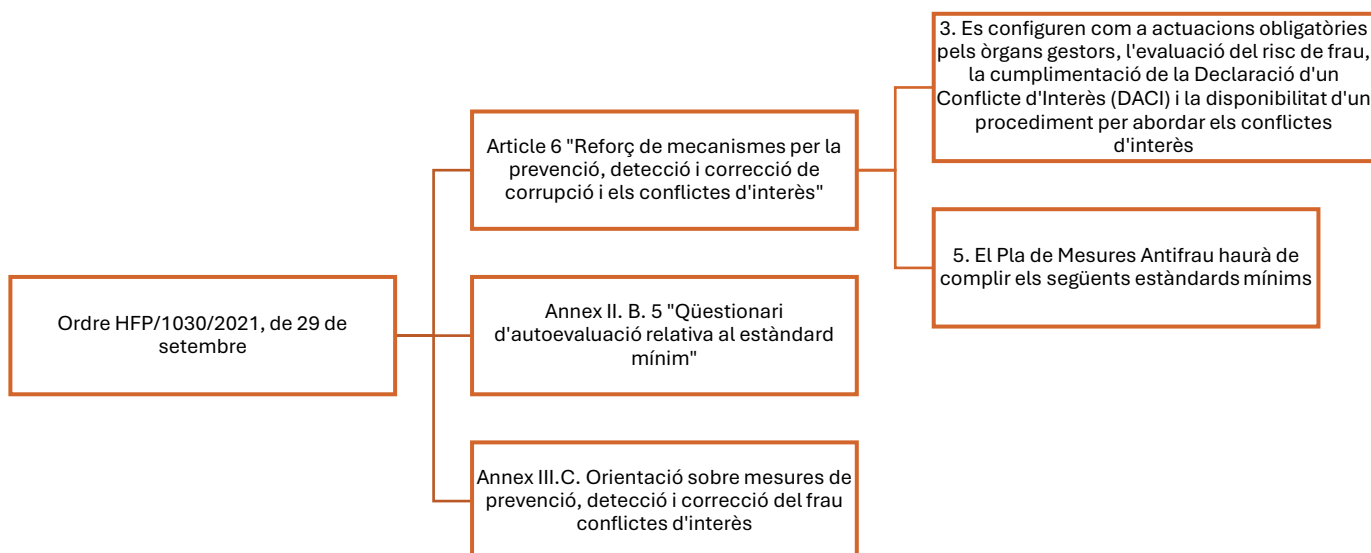
1.2. Estructura del Pla de Mesures Antifrau

El Pla d'IRTA és l'eina que, des del moment de la seva aprovació, servirà com a guia per a l'actuació en matèria d'antifrau. Tal i com s'explica en els propers apartats, la seva implementació ha de servir com a punt central de la lluita contra el frau i la corrupció.

A més, es compta amb els annexes següents:

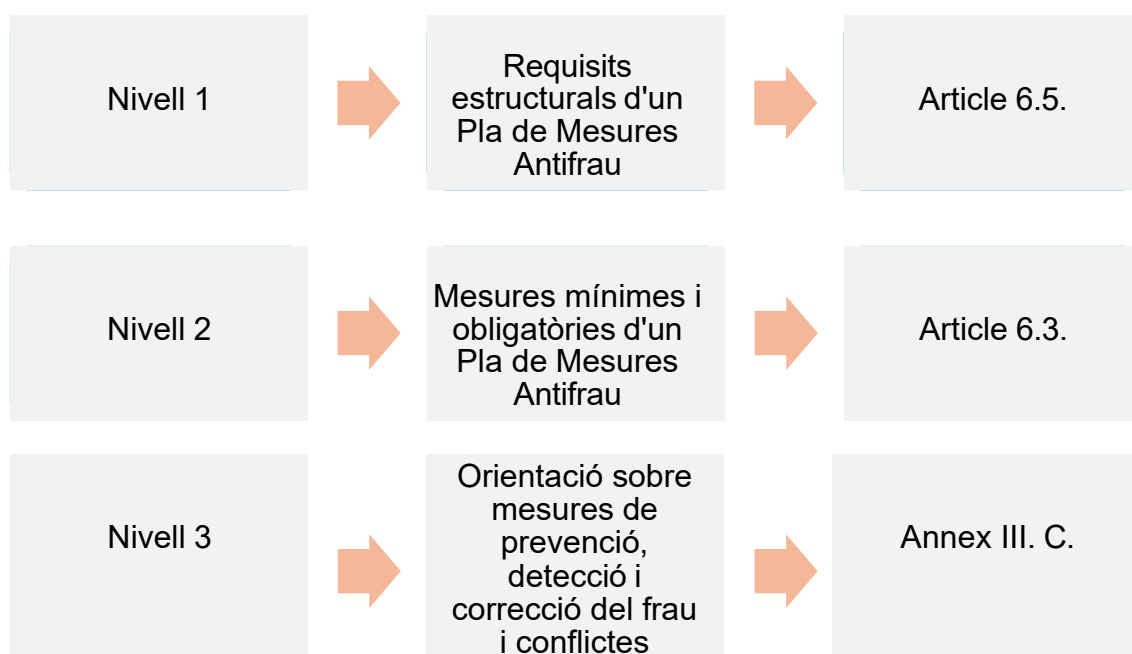
- Annex 1: Model de declaració d'absència de conflicte d'interès (DACI).
- Annex 2: Banderes vermelles en la lluita contra el frau.
- Annex 3: Declaració institucional sobre la lluita contra el frau.

El Pla de Mesures Antifrau serà publicat a la pàgina web d'IRTA i posat a disposició de tot el personal, especialment a les persones treballadores encarregades de la gestió i contractació en el marc de projectes finançats amb fons *Next Generation*.

Als efectes d'aconseguir una homogeneïtat en el disseny d'aquestes mesures per part d'aquests participants, i sense perjudici de l'aplicació de mesures addicionals atenent les característiques i els riscos específics de l'entitat de què es tracti, la mateixa Ordre recull un qüestionari d'autoevaluació relativa a l'estàndard mínim i orientació sobre mesures de prevenció, detecció i correcció del frau, corrupció i conflicte d'interessos, especialment dirigides a garantir una protecció apropiada dels interessos financers de la Unió en l'execució d'actuacions finançades o a finançar pel Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR).

Concretament, l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, defineix tres nivells d'aplicació:

A aquest efecte, es configuren tres actuacions obligatòries per als òrgans gestors, les següents:

L'elecció de les mesures de prevenció i detecció es deixa segons el parer de l'entitat que assumeixi la responsabilitat de gestió, atenent les seves característiques específiques i sempre tenint en compte la necessitat de garantir una convenient protecció dels interessos de la Unió.

Les mesures anteriors es complementen amb la regulació del procediment a seguir en cas que es detecti un possible frau, o la seva sospita fundada.

En qualsevol cas, la mateixa Ordre exigeix que l'entitat afectada avaluï de forma preceptiva la incidència del possible frau i la seva qualificació com a sistèmic o puntual i, en tot cas, retiri els projectes o la part dels projectes afectats pel frau i finançats o a finançar pel MRR.

Les mesures esmentades responen, sens dubte, a la metodologia implementada en el sector privat mitjançant el desenvolupament de programes de *compliance*, com a eina de prevenció del frau i la corrupció i, el més important, com a mecanisme per formar i reforçar la integritat pública en la presa de decisions i la gestió dels recursos públics.

D'aquesta manera, el sector públic es compromet al compliment de les normes jurídiques i ètiques, adherint-se als principis d'integritat, objectivitat, rendició de comptes i honradesa en l'exercici de les seves funcions regulat a l'article 52 del Reial Decret Legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic, mitjançant la implementació de les mesures que, en cada cas, proposi l'entitat beneficiària dels fons.

1.2.1. Marc normatiu aplicable als processos vinculats al Pla de Mesures Antifrau de l'IRTA

Per a l'elaboració del Pla de Mesures Antifrau de l'IRTA s'ha tingut en consideració la següent normativa:

- Reglament (UE) del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de febrer de 2021, en tot allò referent al Mecanisme de Recuperació i Resiliència.

- Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament i del Consell, de 18 de juliol de 2018, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió (Reglament Financer).
- Directiva (UE) 2019/1937 del Parlament Europeu i del Consell, de 23 d'octubre de 2019, relativa a la protecció de persones que informin sobre infraccions del Dret de la Unió.
- Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.
- Ordre HFP/1031/2021, de 29 de setembre, per la qual s'estableix el procediment i format de la informació a proporcionar per les Entitats del Sector Públic Estatal, Autonòmic i Local per al seguiment del compliment de fites i objectius i d'execució pressupostària i comptable de les mesures dels components del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.
- Ordre HFP/55/2023, de 24 de gener, relativa a l'anàlisi sistemàtic del risc de conflicte d'interès en els procediment que executen el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.
- Reial Decret Llei 36/2020, de 30 de desembre, pel qual s'aproven mesures urgents per a la modernització de l'Administració Pública i per a l'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.
- Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal.

Per a l'anàlisi de riscos, s'ha tingut en consideració la següent normativa sectorial aplicable:

- En relació a l'IRTA:
 - a) Llei 4/2009, de 15 d'abril, de l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries.
 - b) Llei 9/2022 de 21 de desembre de la ciència
 - c) Llei 14/2011, d'1 de juny, de la Ciència, la Tecnologia i la Innovació.
 - d) Llei 7/2011, de 27 de juliol, de mesures fiscals i financeres.
 - e) Llei 5/2017, de 28 de març, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic i de creació i regulació dels impostos sobre grans establiments comercials, sobre establiments turístics, sobre elements radiotòxics, sobre begudes ensucrades embassades

i sobre emissions de diòxid de carboni.

- f) Resolució REU/1987/2022, de 20 de juny, per la qual es reconeixen, com a centres CERCA de Catalunya, la Fundació Institut d'Investigació i Innovació Parc Taulí (I3PT) i la Fundació Privada per a la Recerca i la Docència Sant Joan de Déu, i s'actualitza la relació dels centres CERCA reconeguts.
- g) Codi ètic CERCA.
- h) Acord GOV/82/2016, de 21 de juny, pel qual s'aprova el Codi de conducta dels alts càrrecs i personal directiu de l'Administració de la Generalitat i de les entitats del seu sector públic, i altres mesures en matèria de transparència, grups d'interès i ètica pública.
- En matèria de procediment administratiu i règim jurídic del Sector Públic:
 - a) Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques.
 - b) Llei 40/2015, d'1 d'octubre, del Règim Jurídic del Sector Públic.
 - c) Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya
- En matèria de transparència:
 - d) Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.
 - e) Decret 8/2021, de 9 de febrer, sobre la transparència i el dret d'accés a la informació pública.
- En matèria de contractació:
 - a) Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les Directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014 (en endavant, "LCSP").
 - b) Llei 3/2016, de 31 de maig, de mesures urgents en matèria de contractació pública.
 - c) Reial Decret 817/2009, de 8 de maig, pel qual es desenvolupa parcialment la Llei 30/2007, de 30 d'octubre, de contractes del sector públic.

- d) Reial decret 1098/2001, de 12 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament general de la Llei de contractes de les administracions públiques, en tot allò no modificat ni derogat per les disposicions esmentades anteriorment (en endavant, RGLCAP).
- e) Reial Decret-Llei 36/2020, de 30 de desembre, pel que s'aproven mesures urgents per a la modernització de l'Administració pública i per a l'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.
- En matèria de subvencions:
 - a) Llei 38/2003, de 17 de novembre, General de Subvencions (en endavant, "LGS").
 - b) Reial Decret 887/2006, de 21 de juliol, pel que s'aprova el Reglament General de Subvencions.
- En matèria de protecció de dades:
 - a) Reglament (UE) 2016/679, de 27 d'abril, del Parlament Europeu i del Consell, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades.
 - b) Reglament (CE) 45/2001, del Parlament Europeu i del Consell, sobre tractament de dades personals per les pròpies institucions, òrgans i organismes de la Unió.
 - c) Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i Garanties dels Drets Digitals.
- En matèria de personal:
 - a) Llei 53/1984, de 26 de desembre, d'Incompatibilitats del Personal al Servei de les Administracions Públiques.
 - b) Llei 21/1987, de 26 de novembre, d'incompatibilitats del personal al servei de la Generalitat de Catalunya.
 - c) Decret Legislatiu 1/1997, de 31 d'octubre, pel qual s'aprova la refosa en un Text únic dels preceptes de determinats textos legals vigents a Catalunya en matèria de funció pública.
 - d) Reial Decret Legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel que s'aprova el Text Refós de la Llei de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic (en

endavant, “TREBEP”).

En darrer terme, s’ha tingut en consideració la següent documentació de referència:

- Guia de la Comissió Europea sobre avaluació del risc de frau i mesures efectives i proporcionades contra el frau, de juny de 2014.
- Decisió de la Comissió Europea de 14 de maig de 2019 (C(C2019) 3452 final) per la qual s’estableixen les directrius per a la determinació de les correccions financeres que cal aplicar a les despeses finançades per la Unió en cas d’incompliment de les normes aplicables a la contractació pública.
- Instrucció de 23 de desembre de 2021 de la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat sobre aspectes a incorporar en els expedients i en els plecs rectors de contractes que es vagin a finançar amb fons procedents del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.
- Guia per al disseny i desenvolupament d'actuacions concordes amb el principi de no causar un perjudici significatiu al medi ambient.
- Guia per a incorporar la perspectiva de gènere en les actuacions finançables en el marc del pla de recuperació, Transformació i Resiliència.
- Guia per a l’elaboració del “Pla de mesures antifrau” per a la gestió dels fons *Next Generation* EU - Guia per elaborar-lo i eines a la vostra disposició”, de l’Oficina Antifrau de Catalunya.
- Orientacions per configurar un equip tècnic d’avaluació de riscos per a la integritat. Elaboració del PMA. Pas 2. L’equip d’avaluació de riscos de corrupció i frau, de l’Oficina Antifrau de Catalunya.
- Orientacions de la Secretaria General de Fons Europeus del Ministeri d’Hisenda i Funció Pública, per al reforç dels mecanismes per a la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d’interessos, referits a l’article 6 de l’Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la que es configura el sistema de gestió el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.
- Guia del Servei Nacional de Coordinació Antifrau per a l’aplicació de mesures antifrau en l’execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

En qualsevol cas, resultaran d’aplicació les disposicions que modifiquin o desenvolupin

aquestes normes i totes aquelles que regulin les qüestions analitzades en el present Pla.

Cal tenir en consideració que el Pla es configura com un instrument viu que, com a tal, haurà d'adaptar-se a la normativa, instruccions i/o orientacions que puguin dictar-se per part de les autoritats competents. A tal efecte, s'actualitzarà en atenció a l'experiència derivada de la seva aplicació, introduint les millors que esdevinguin pertinents i perfeccionant de forma contínua les actuacions per a la lluita contra el frau i la corrupció.

2. Definicions

De conformitat amb allò disposat a l'article 6.2 de l'Ordre HFP/1030/2021 resulten d'aplicació les definicions de conflicte d'interessos contingudes a la Directiva (UE) 2017/1371 del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de juliol de 2017, sobre la lluita contra el frau que afecta als interessos financers de la Unió a través del Dret Penal (en endavant "Directiva PIF") i al Reglament Financer de la UE:

- **Frau:**

El frau, d'acord amb la normativa establerta, s'entén de la manera següent:

a) en matèria de despeses no relacionades amb els contractes públics, qualsevol acció o l'omissió relativa a:

- i. l'ús o la presentació de declaracions o documents falsos, inexactes o incomplets, que tingui per efecte la malversació o la retenció infundada de fons o actius del pressupost de la Unió o de pressupostos administrats per la Unió, o en el seu nom,
- ii. l'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació, que tingui aquest efecte, o
- iii. l'ús indegut d'aquests fons o actius per a finalitats diferents dels quals van motivar la seva concessió inicial;

b) en matèria de despeses relacionades amb els contractes públics, almenys quan es cometin amb ànim de lucre il·legítim per a l'autor o una altra persona, qualsevol acció o l'omissió relativa a:

- i. l'ús o la presentació de declaracions o documents falsos, inexactes o incomplets, que tingui per efecte la malversació o la retenció infundada de fons o actius del pressupost de la Unió o de pressupostos administrats per la Unió, o en el seu nom,
- ii. l'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació, que tingui aquest efecte, o
- iii. l'ús indegut d'aquests fons o actius per a finalitats diferents dels quals van motivar la seva concessió inicial i que perjudiqui els interessos financers de la Unió;

c) en matèria d'ingressos diferents dels procedents dels recursos propis de l'IVA a que fa referència a la lletra d), qualsevol acció o l'omissió relativa a:

- i. l'ús o la presentació de declaracions o documents falsos, inexactes o incomplets, que tingui per efecte la disminució il·legal dels recursos del pressupost de la Unió o dels pressupostos administrats per la Unió, o en el seu nom,
- ii. l'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació, que tingui aquest efecte, o
- iii. l'ús indegut d'un benefici obtingut legalment, amb aquest efecte;

d) en matèria d'ingressos procedents dels recursos propis de l'IVA, qualsevol acció o l'omissió comesa en una trama fraudulenta transfronterera en relació amb:

- i. l'ús o la presentació de declaracions o documents relatius a l'IVA falsos, inexactes o incomplets, que tingui per efecte la disminució dels recursos del pressupost de la Unió,
- ii. l'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació relativa a l'IVA, que tingui aquest efecte; o
- iii. la presentació de declaracions de l'IVA correctes amb la finalitat de dissimular de forma fraudulenta l'incompliment de pagament o la creació il·lícita d'un dret a la devolució de l'IVA.

- Corrupció:

L'article 4.2 de la Directiva PIF defineix els conceptes de corrupció passiva i activa, respectivament, en els termes següents:

- *“s'entendrà per corrupció passiva l'acció d'un funcionari que, directament o mitjançant un intermediari, demani o rebi avantatges de qualsevol tipus, per a ell o per a tercers, o accepti la promesa d'un avantatge, per tal que actuï, o s'abstingui d'actuar, d'acord amb el seu deure o en l'exercici de les seves funcions, de manera que perjudiqui o pugui perjudicar els interessos financers de la Unió”*
- *“s'entendrà per corrupció activa l'acció de tota persona que prometi, ofereixi, o concedeixi, directament o mitjançant un intermediari, un avantatge de qualsevol tipus a un funcionari, per a ell o per a un tercer, per tal que actuï, o s'abstingui d'actuar, d'acord amb el seu deure o en l'exercici de les seves funcions de manera que perjudiqui o pugui perjudicar els interessos financers de la Unió”.*

Cal remarcar, però, que l'existència d'una irregularitat no sempre implica la possible existència de frau; la concurrència d'intencionalitat és un element essencial en el frau, element que no és necessari que es doni perquè existeixin irregularitats.

- Conflicte d'interès:

A l'article 61.3 del Reglament Financer de la UE defineix el conflicte d'interessos en els termes següents:

“existirà conflicte d'interessos quan l'exercici imparcial i l'objectiu de les funcions dels agents financers i altres persones a què fa referència l'apartat 1 es vegi compromès per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol altre motiu directe o indirecte d'interès personal”.

3. Abast del Pla

3.1. Àmbit d'aplicació

Aquest pla ha de permetre, per una banda, garantir i declarar que els fons provinents del Mecanisme per a la Recuperació i la Resiliència (MRR) s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables. Per l'altra banda, ha de contribuir a fomentar les bones pràctiques en la matèria dins de tot l'àmbit d'aplicació, fent-ne difusió i garantint una aplicació transparent i adequada a la normativa.

El pla serà d'aplicació per a tot el personal i òrgans de l'entitat. Aquest àmbit inclou també totes les persones que participen de l'acció de l'administració, en especial en aquells àmbits que afecten matèries problemàtiques com la contractació pública, l'execució de contractes administratius, la gestió econòmica, la gestió de recursos humans o la resolució de subvencions. En aquest sentit, es considera que tota persona que participi directa o indirectament en l'acció de l'administració està subjecte al compliment d'aquest Pla, estigui vinculat a l'IRTA o a una altra administració pública o de qualsevol empresa o persona de l'àmbit privat que executi o participi en la selecció, valoració o execució de qualsevol contractes d'obres, serveis o subministrament en favor de l'entitat.

3.2. Organitzatiu

L'entitat dins de l'abast és l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (en endavant, "IRTA").

L'IRTA és un institut d'investigació de la Generalitat de Catalunya. adscrit al Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, regulat per la Llei 4/2009 de 15 d'abril, del Parlament de Catalunya, que ajusta la seva activitat a l'ordenament jurídic privat. Forma part del sistema de centres CERCA de Catalunya i, des de l'any 2015, té el segell de l'Excel·lència en Recursos Humans per als investigadors, atorgat per la Comissió Europea.

La finalitat de l'IRTA és contribuir a la modernització, a la millora i l'impuls de la competitivitat; al desenvolupament sostenible dels sectors agrari, alimentari,

agroforestal, aquícola i pesquer, i també dels directament o indirectament relacionats amb el proveïment d'aliments sans i de qualitat als consumidors finals; a la seguretat alimentària i a la transformació dels aliments, i, en general, a la millora del benestar i la salut de la població.

Els seus objectius generals són els d'impulsar la recerca i el desenvolupament tecnològic dins l'àmbit agroalimentari, facilitar la transferència dels avenços científics i valorar els avenços tecnològics propis tot cercant la màxima coordinació i col·laboració amb el sector públic i privat.

Entre les seves funcions cal destacar les següents:

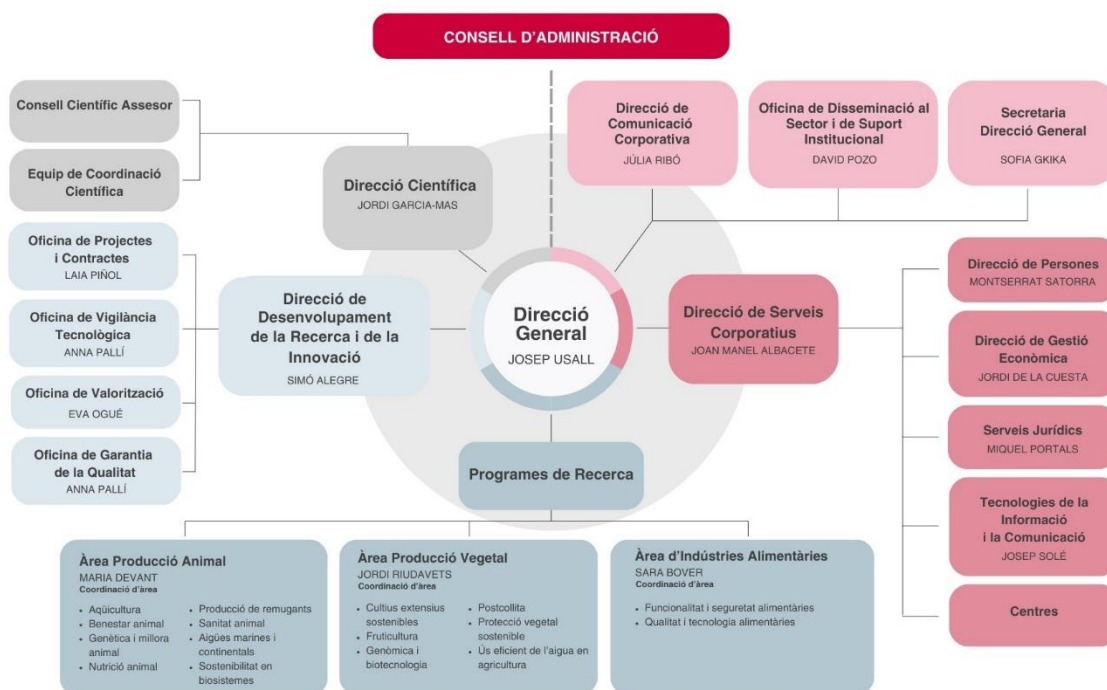
- **Recerca i desenvolupament experimental (R+D):** l'IRTA disposa d'una cartera de projectes en execució, el finançament dels quals és a càrrec del propi Institut, d'Organismes autonòmics (CIRIT, etc.), d'Organismes estatals (Plan Nacional de I+D, INIA, etc.) o internacionals (Programa de la UE i altres). Així mateix, part de l'activitat R+D és finançada pel sector privat a través de la recerca contractual.
- **Transferència tecnològica:** l'activitat científica de l'IRTA està inspirada per una visió d'aplicabilitat i valoració dels avenços i actua segons els mecanismes de transferència més indicats en cada cas:
 - Publicació dels resultats a través dels mitjans especialitzats de difusió científica.
 - Subministrament d'informació sobre l'avenç dels projectes R+D.
 - Contractes de cessió, de venda o convenis d'explotació de patents.

En aquest procés de transferència tecnològica l'IRTA pot arribar a crear i/o participar en empreses per a la valorització/comercialització de coneixements, béns o serveis, generats per la seva activitat.

- **Recerca contractual:** l'IRTA posa a disposició de les empreses, les associacions i/o agrupacions, la seva capacitat científica per avaluar, contrastar o desenvolupar productes, serveis i procediments. Un contracte de recerca fixa amb precisió i de mutu acord els objectius perseguits, la metodologia a emprar, els calendaris previstos i les obligacions tècniques, econòmiques i jurídiques de les parts. La confidencialitat es garanteix quan així s'estableix al contracte i la naturalesa de la col·laboració ho justifiqui.
- **Assistència tècnica i formació especialitzada:** l'IRTA pot prestar assistència tècnica i assessorament especialitzat a les agrupacions, empreses i agents dels sectors en què desenvolupa la seva activitat, sota fórmules contractuals, en les quals s'especifiquen els objectius i les finalitats de la relació, la contraprestació tècnica i econòmica, el calendari i la seva vigència.

- També realitza funcions de **formació especialitzada** organitzant cursos, seminaris i facilita l'estada de personal tècnic o graduats universitaris, als seus centres o laboratoris.

L'estructura organitzativa de l'IRTA és la següent:

3.3. Anàlisi preliminar: test de conflictes d'interès

L'article 6.2 de l'Ordre HFP/1030/2021 preveu, en relació amb l'auto diagnòstic relatiu a situació de les entitats en matèria de frau, corrupció i conflicte d'interessos, el següent:

“A l'efecte d'aconseguir una homogeneïtat en el disseny d'aquestes mesures per part dels participants, i sens perjudici de l'aplicació de mesures addicionals atenent les característiques i els riscos específics de l'entitat de què es tracti, es recull a l'annex

II.B.5 un qüestionari d'autoavaluació relativa a l'estàndard mínim”.

L'IRTA procedirà a la realització de l'auto diagnòstic anualment d'acord amb el formulari annexat a l'Ordre.

3.4. Metodologia aplicada per a l'anàlisi de riscos

L'avaluació del risc de frau de l'entitat és l'acció fonamental que les entitats executores de fons provinents del MRR han de realitzar per conèixer en quin punt es troben els seus procediments interns en matèria d'antifrau, i conèixer quins són els aspectes concrets a millorar per garantir una confiança òptima.

Aquesta actuació, que està orientada a la detecció de condicions que poden indicar l'existència d'incentius, pressions o possibilitats que les persones es vegin implicades en frau o altres irregularitats, es configura com una actuació obligatòria per a aquest òrgan a l'article 6.5.c) de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre.

Es realitzen dos procediments d'autoavaluació: el primer correspon a l'estàndard mínim que es fixa a l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, i el segon resulta de la utilització de l'eina d'avaluació de riscos proposada per el Sistema Nacional de Coordinació Antifrau, en el document *Guía para la aplicación de medidas antifraude en la ejecución del Plan de Recuperación, Transformación y Resiliencia*.

3.5. Avaluació de l'estàndard mínim

D'acord amb l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, el qüestionari relatiu amb l'avaluació de l'estàndard mínim és el següent. En funció del contingut, s'ha elaborat el present Pla de Mesures Antifrau.

Pregunta	Grau d'assoliment			
	4	3	2	1
1. Es disposa d'un «Pla de mesures antifrau» que permeti a l'entitat executora o a l'entitat decidora garantir i declarar que, en el seu àmbit d'actuació respectiu, els fons corresponents s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables, en particular, pel que fa a la prevenció, la detecció i la correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos?				
2. Es constata l'existència del Pla de mesures antifrau corresponent en tots els nivells d'execució?				
Prevenció				
3. Disposa d'una declaració, al nivell més alt, on es compromet a lluitar contra el frau?				
4. Es realitza una autoavaluació que identifihi els riscos específics, el seu impacte i la probabilitat que passin i es revisa periòdicament?				
5. Un codi ètic es difon i s'informa sobre la política d'obsequis?				
6. S'imparteix formació que promogui l'Ètica Pública i faciliti la detecció del frau?				
7. S'ha fet un procediment per tractar els conflictes d'interessos?				
8. S'emplena una declaració d'absència de conflicte d'interessos per a tots els intervinents?				
Detecció				
9. S'han definit indicadors de frau o senyals d'alerta (banderes vermelles) i han estat comunicats al personal en posició de detectar-los?				
10. Es fan servir eines de prospecció de dades o de puntuació de riscos?				
11. Hi ha algun mitjà perquè qualsevol interessat pugui presentar denúncies?				
12. Hi ha alguna unitat encarregada d'examinar les denúncies i proposar mesures?				
Correcció				
13. S'avalua la incidència del frau i es qualifica com a sistèmic o puntual?				
14. Es retiren els projectes o la part dels mateixos afectats pel frau i finançats o a				

finançar pel MRR?				
Persecució				
15. Es comuniquen els fets produïts i les mesures adoptades a l'entitat executora, a l'entitat decidora o a l'Autoritat Responsable, segons escaigui?				
16. Es denuncien, en els casos oportuns, els fets punibles a les autoritats públiques nacionals o de la Unió Europea o davant de la fiscalia i els tribunals competents?				
Subtotal punts.				
Punts totals.				
Punts màxims.				64
Punts relatius (punts totals/punts màxims).				%

3.6. Avaluació de riscos

Com a norma general, es realitzaran autoavaluacions de manera anual, tot i que podrà ser biennal si el nivell dels riscos identificats és molt baix i durant l'any anterior no es va informar de casos de frau, corrupció, conflictes d'interès o doble finançament. L'avaluació també es realitzarà quan s'hagi detectat algun cas de frau o quan es produeixin canvis significatius en els procediments o en el personal. Es mantindrà una actualització dels mapes de manera anual, per tal de revisar si la probabilitat d'ocurrència dels riscos ha patit alguna variació o si es podria incloure algun nou risc a la integritat, i determinar si el nivell de risc s'ha reduït o ha augmentat.

El procés d'avaluació serà el següent:

3.6.1. Fase d'identificació dels procediments susceptibles de risc

El Comitè Antifrau de l'IRTA, tenint en compte la naturalesa i les característiques de la seva pròpia organització, ha establert que els procediments que presenten un risc de frau en relació amb l'execució de fons provinents del PRTR són els relacionats amb la **contractació pública**, i per tant totes les àrees que intervenen d'alguna manera en aquests es veuran incloses en les mesures recollides en aquest pla.

3.6.2. Fase de quantificació dels procediments susceptibles de risc

Un cop identificats els procediments susceptibles de risc, es procedeix a la seva quantificació, en 5 fases diferents. Per a fer-ho, s'utilitzarà l'eina d'avaluació de riscos proposada per el Sistema Nacional de Coordinació Antifrau, en el document *Guía para la aplicación de medidas antifraude en la ejecución del Plan de Recuperación, Transformación y Resiliencia*. El full de càlcul proporcionat ofereix la opció no només d'avaluar els procediments relacionats amb la contractació, sinó que també inclou els corresponents a l'atorgament de subvencions, als convenis i als encàrrecs a mitjans propis.

A la matriu utilitzada hi consten les indicacions per a la seva correcta complementació, i a continuació s'apunten els conceptes clau.

Els passos fonamentals per a l'ús de l'eina són els següents:

1. L'estimació quantitativa del risc que es produeixi un tipus de frau, corrupció, conflicte d'interès o doble finançament determinat, basada en la valoració de la probabilitat i del impacte (risc brut).
2. La valoració de l'eficàcia dels controls que té actualment l'entitat en marxa per pal·liar el risc brut.
3. La valoració del risc net, després de tenir en compte l'efectivitat i l'efecte dels controls que hi pugui haver en marxa (és a dir, la situació tal com és al moment de l'avaluació).
4. La valoració de l'efecte sobre el risc net que poden tenir els controls atenuants que es planegi establir.
5. Valoració del risc objectiu, és a dir, del nivell de risc que es considera admissible després de la posada en marxa de controls efectius.

L'eina d'avaluació té un caràcter semafòric, classificant cada risc a acceptable (verd), significatiu (groc) o greu (vermell), i l'equip d'avaluació ha d'emplenar només les caselles en gris.

3.6.2.1. **Determinació del Risc Brut.** El risc brut és el nivell de risc sense tenir en compte l'efecte dels controls existents o previstos en el futur. La quantificació del risc consisteix bàsicament en una combinació de l'estimació de la «probabilitat» del risc (fins a quin punt és probable que passi) i de l'«impacte» del mateix (quines conseqüències pot tenir) des dels punts de vista financer i no financer. Per assegurar la coherència de la valoració, en determinar la probabilitat del risc cal establir un horitzó temporal, que en aquest cas pot ser el període de programació de set anys.

- **Impacte del risc brut:** Es puntuarà d'1 a 4, tenint en compte els criteris següents:

	En la reputació	En els objectius
1	Impacte limitat	Una feina addicional que suposa el retard d'altres procediments
2	Impacte mitjà	Es retarda la consecució de l'objectiu operatiu
3	Impacte significatiu (degut a, per exemple, que el caràcter del frau és especialment greu o que hi ha diversos beneficiaris involucrats)	Es posa en perill la consecució de l'objectiu operatiu o es retarda la consecució de l'objectiu estratègic.
4	Investigació oficial de les parts interessades o percepció negativa als mitjans de comunicació.	Es posa en perill la consecució de l'objectiu estratègic.

- **Probabilitat del risc brut:** Es puntuarà d'1 a 4 la probabilitat de que el risc es materialitzi dins dels set anys del període de programació, d'acord amb els criteris següents:

1	Passarà en molts pocs casos
2	Pot passar alguna vegada
3	És probable que passi
4	Passarà amb freqüència

- **Puntuació total del risc brut:** És el resultat de la multiplicació de l'impacte del risc amb la probabilitat del risc. Els riscos queden classificats per la seva puntuació total:
 - **De 1 a 3:** acceptable
 - **De 4 a 6:** significatiu
 - **De 8 a 16:** greu

3.6.2.2. **Controls atenuants actuals.** S'avaluen seguint les preguntes estipulades a l'eina facilitada per la Comissió Europea:

- Hi ha constància de la implementació del control?
- En quina mesura es pot confiar en l'eficàcia d'aquest control?
- Es calcularà l'efecte de la combinació dels controls sobre l'impacte del risc, tenint en compte el grau de confiança en la seva eficàcia.
- Es calcularà també l'efecte de la combinació dels controls sobre la probabilitat del risc, tenint en compte el grau de confiança en la seva eficàcia.

3.6.2.3. **Risc net.** El risc net es refereix al nivell de risc després de tenir en compte l'efecte dels controls existents i la seva eficàcia (és a dir, la situació en el moment de realitzar l'avaluació).

- **Impacte del risc net:** Es puntuarà d'1 a 4, tenint en compte els criteris següents:

	En la reputació	En els objectius
1	Impacte limitat	Una feina addicional que suposa el retard d'altres procediments
2	Impacte mitjà	Es retarda la consecució de l'objectiu operatiu
3	Impacte significatiu (degut a, per exemple, que el caràcter del frau és especialment greu o que hi ha diversos beneficiaris involucrats)	Es posa en perill la consecució de l'objectiu operatiu o es retarda la consecució de l'objectiu estratègic.
4	Investigació oficial de les parts interessades o percepció negativa als mitjans de comunicació.	Es posa en perill la consecució de l'objectiu estratègic.

- **Probabilitat del risc net:** Es puntuarà d'1 a 4 la probabilitat de que el risc es materialitzi dins dels set anys del període de programació, d'acord amb els criteris següents:

1	Passarà en molts pocs casos
2	Pot passar alguna vegada
3	És probable que passi
4	Passarà amb freqüència

- **Puntuació total del risc net:** És el resultat de la multiplicació de l'impacte del risc amb la probabilitat del risc. Els riscos queden classificats per la seva puntuació total:
 - **De 1 a 3:** acceptable. Es considera nivell de risc insignificant o mínim (baix impacte i baixa probabilitat), tenint en compte els controls existents, i en el qual no es preveu cap tractament.
 - **De 4 a 7:** important. Es tenen en compte els costos i beneficis d'emprendre alguna mesura.
 - **De 8 a 16:** greu, intolerable independentment del benefici obtingut de l'activitat i en el qual el tractament de risc és essencial.

3.7. Establiment de controls addicionals per a mitigar el risc

La puntuació del risc net obtinguda – tant per a cada risc com per a cadascun dels indicadors de risc –, ha de servir com a referència a l'entitat per prevenir a cada risc identificat el possible frau o la comissió d'irregularitats i, en aquest cas, establir un pla d'acció per incrementar el nombre de controls o la intensitat. Per tant, caldrà incloure a les següents columnes controls addicionals (pla de acció), en funció de la puntuació total del risc net obtinguda en el pas anterior, de acord amb les regles següents:

- Si el risc net total és baix (acceptable), en principi, no caldrà incloure controls addicionals als ja existents, llevat que es consideri que és convenient. Això no obstant, seria recomanable adoptar mesures per millorar o redissenyar els controls existents en el cas dels indicadors de risc concrets que poguessin presentar un risc elevat.
- Si el risc net total és mitjà (significatiu), s'han d'incloure els controls i les mesures addicionals que es preveu aplicar amb indicació de la unitat/persona responsable i del termini per a la posada en pràctica. Es considera adequat un període a mig o curt termini, en funció de la naturalesa de les mesures, havent de tractar-se, en tot cas, d'un termini inferior a un any.
- Si el risc net total és alt (greu), cal incloure els controls i mesures addicionals que s'aplicaran amb indicació de la unitat/persona responsable i del termini per la posada en pràctica. En cas de risc net alt s'haurà d'actuar de manera immediata, de manera que el termini límit per a l'aplicació dels controls i mesures previstos ha de ser el més reduït possible.

Si bé és la puntuació del risc total net de cada risc (la mitjana dels indicadors de aquest risc) la que determina, principalment, les actuacions a realitzar, la matriu ofereix la puntuació de cada indicador de risc per orientar l'entitat sobre les necessitats de control o cap a on dirigir el pla d'acció. Per tant, cal tenir en compte que els controls i mesures

de millora proposats han de dirigir-se a pal·liar els riscos en aquells indicadors de risc concrets en què no existeixen controls o els controls existents no resulten eficaços.

El resultat final de l'avaluació realitzada serà el **risc objectiu**, que és el nivell de risc tenint en compte l'efecte dels nous controls previstos (risc residual), la finalitat de l'avaluació és obtenir un risc objectiu baix ja que en la fase anterior s'han d'haver definit els controls i les mesures addicionals que s'adoptaran per reduir aquest risc a un nivell baix que es consideri tolerable per l'entitat.

Per tant, la puntuació total del risc objectiu resultant haurà de ser acceptable, ja que això implicarà que s'han proposat les mesures i controls mitigadors adequats, i que l'autoavaluació s'ha dut a terme de manera correcta.

Com s'ha indicat, atès que la finalitat és assolir un nivell de risc objectiu acceptable, en el cas que l'exercici d'avaluació no porti a aquest resultat s'hauran d'incrementar els controls mitigadors que permetin reduir l'exposició al risc, incloent-hi més controls a la fase anterior, sempre enfocats als indicadors concrets on s'han identificat els riscos.

D'altra banda, l'eina calcula automàticament un coeficient que indica el risc total net i el risc total objectiu per a cada mètode de gestió. Aquests coeficients únicament pretenen donar una imatge resumida de la situació que presenta l'entitat davant del risc.

3.7.1. Catàleg de riscos

Els riscos relacionats amb la contractació pública que s'avaluaran mitjançant l'elaboració del mapa de riscos són els següents:

Codi	Denominació del risc
C.R1	Limitació de la concurrència
C.R2	Pràctiques col·lusòries en les ofertes
C.R3	Conflicte d'interès
C.R4	Manipulació en la valoració tècnica o econòmica de les ofertes presentades
C.R5	Fraccionament fraudulent del contracte
C.R6	Incompliments en la formalització del contracte
C.R7	Incompliments o deficiències en l'execució del contracte
C.R8	Falsedat documental
C.R9	Doble finançament
C.R10	Incompliment de les obligacions d'informació, comunicació i publicitat
C.R11	Pèrdua de pista d'auditoria

3.8. Mecanismes preventius

3.8.1. Declaració institucional de compromís amb la lluita contra el frau i la corrupció

El Consell d'Administració de l'IRTA va aprovar una declaració de política contra el frau a la reunió celebrada el 15 de desembre de 2023, fent ferm el seu compromís amb el manteniment d'un sistema d'integritat institucional, de forma que tots els processos, conductes i resultats de la seva actuació responguin a la normativa vigent i als principis

i valors ètics contemplats en aquest Pla.

Mitjançant dita declaració institucional, l'IRTA ha proclamat una política de tolerància zero amb el frau i la corrupció i es compromet a mantenir els estàndards més elevats de qualitat jurídica, ètica i moral, a adoptar els principis d'integritat, imparcialitat, honestedat, i a desplegar les mesures idònies contra el frau i la corrupció.

L'objectiu de la política de lluita contra el frau és promoure una cultura d'integritat que exerceixi un efecte dissuasiu enfront de qualsevol tipus d'activitat fraudulenta i establir uns elements de gestió que en permetin la prevenció, la detecció, la investigació, la correcció i la depuració de responsabilitats. Entre aquests elements, es remarquen els procediments per declarar les situacions de conflicte d'interès a fi de garantir la màxima objectivitat i els mecanismes de comunicació de sospites i casos de frau perquè puguin ser tractats el més aviat possible.

Aquest compromís haurà d'ésser assumit, també, per a tots els membres de l'IRTA.

3.8.2. Codi ètic i de conducta

L'IRTA està adherit al Codi de conducta de la Institució CERCA i al Codi de conducta dels alts càrrecs i personal directiu de l'Administració de la Generalitat i de les entitats del seu sector públic, i altres mesures en matèria de transparència, grups d'interès i ètica pública i disposa d'un Codi ètic i de conducta propi.

3.8.3. Procediment per al tractament del possible conflicte d'interès

S'ha definit un procediment per al tractament dels possibles conflictes d'interès, amb base en la definició de conflicte d'interès de l'article 61 del Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol de 2018, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió.

L'IRTA també disposa d'un Procediment General intern (PG-97) sobre els conflictes d'interès per raó de les persones i de l'activitat: procediments, compatibilitats i no concurrència. El mateix té per objectiu establir un Protocol de gestió per prevenir i detectar situacions de conflictes d'interessos i en cas de produir-se, establir els mecanismes per comunicar i reaccionar davant tals situacions, per tal d'evitar qualsevol biaix en la presa de decisions. Aquest procediment també regula el procediment per evitar situacions d'incompatibilitat. Es produeix un conflicte d'interessos quan una persona o una entitat amb responsabilitats en l'execució del pressupost, auditoria o control, o un funcionari o agent d'una institució de la Unió o de les autoritats nacionals a qualsevol nivell vegi compromès l'exercici imparcial i objectiu de les seves funcions per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol altre motiu directe o indirecte d'interès personal.

S'identifiquen tres tipus de conflicte d'interès:

- Real, quan els interessos privats d'un treballador públic poden influir directament en el seu exercici del deure públic.
- Potencial, quan es produeix una situació en que els interessos privats d'un empleat públic poden provocar una situació de conflicte en una situació que es pot produir en el futur.

- Aparent, que es produeix quan, malgrat no hi hagi cap interès particular per part del treballador públic, es posi en dubte la seva capacitat decisòria sense que finalment es pugui demostrar la sospita.
- Els possibles actors implicats en el conflicte d'interessos són:
- Els treballadors públics que realitzen tasques de gestió, control i pagament i altres agents als quals s'hagi delegat alguna d'aquestes funcions.
- Els beneficiaris privats, socis, contractistes i subcontractistes, les actuacions dels quals siguin finançades amb fons, que puguin actuar a favor dels seus propis interessos però en contra dels interessos financers de la UE, en el marc d'un conflicte d'interessos.

3.8.3.1. Mesures relacionades amb la prevenció del conflicte d'interès

Resulta necessari actuar davant qualsevol situació que es percebi com un potencial conflicte d'interès. Les mesures que s'estableixen per a l'IRTA són les següents:

- Elaboració d'un document específic en relació amb la prevenció, detecció i gestió del possible conflicte d'interès i difusió del mateix entre el personal de l'entitat.

El present document serà posat a disposició del personal de l'entitat, prèvia comunicació mitjançant correu electrònic.

- Informació sobre el conflicte d'interès.

A continuació es llisten un seguit d'informacions i recursos sobre els conflictes d'interès:

- Enllaç a la comunicació 2021/C 121/01 de la Comissió Europea "Orientacions sobre com evitar i gestionar les situacions de conflicte d'interessos d'acord amb el Reglament Financer":
 - o [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0409\(01\)&from=ES](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0409(01)&from=ES)
- El conflicte d'interessos a la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic:
 - o Article 64: els òrgans de contractació han de prendre les mesures adequades per lluitar contra el frau, el favoritisme i la corrupció, i prevenir, detectar i solucionar de manera efectiva el conflicte d'interessos que puguin sorgir en els procediments de licitació. Aquelles persones o entitats que tinguin coneixement d'un possible conflicte d'interès ho hauran de posar immediatament en coneixement de l'òrgan de contractació.
 - o Article 71: Prohibicions de contractar.
No podran contractar amb les entitats previstes a l'article 3 d'aquesta Llei amb els efectes establerts a l'article 73, les persones en les quals concorre alguna de les circumstàncies següents: (...)

g) Estar sotmesa la persona física o els administradors de la persona jurídica en algun dels supòsits de la Llei 3/2015, de 30 de març,

reguladora de l'exercici de l'alt càrrec de l'Administració General de l'Estat o les normes respectives de les comunitats. Autònomes, de la Llei 53/1984, de 26 de desembre, d'Incompatibilitats del Personal al Servei de les Administracions Públiques o tractar-se de qualsevol dels càrrecs electius regulats a la Llei Orgànica 5/1985, de 19 de juny, del Règim Electoral General, en els termes establerts a la mateixa.

La prohibició afecta a les persones jurídiques en el capital de les quals participin, en els termes i les quanties establertes en la legislació esmentada, el personal i els alts càrrecs a què es refereix el paràgraf anterior, així com els càrrecs electes al servei d'aquestes.

La prohibició s'estén igualment, en ambdós casos, als cònjuges, persones vinculades amb relació anàloga de convivència afectiva, ascendents i descendents, així com a parents en segon grau per consanguinitat o afinitat de les persones a què es refereixen els paràgrafs anteriors, quan es produeixi conflicte d'interessos amb el titular de l'òrgan de contractació o els titulars dels òrgans en què s'ha delegat la facultat per contractar o els que exerceixin la substitució del primer.

- Article 336. Informes específics sobre els procediments per a l'adjudicació dels contractes.

Els òrgans de contractació redactaran un informe escrit sobre cada contracte d'obres, subministraments o serveis o acord marc, subjectes a regulació harmonitzada, així com cada vegada que estableixin un sistema dinàmic d'adquisició, que inclogui almenys el següent:

(...)

- i) Si escau, el conflicte d'interessos detectats i les mesures preses sobre això.

El conflicte d'interessos a la Llei 38/2003, de 17 de novembre, General de Subvencions:

- Article 8: Principis generals

(...)

3. La gestió de les subvencions a què es refereix aquesta llei es realitzarà d'acord amb els principis següents:

- a) Publicitat, transparència, concurrència, objectivitat, igualtat i no discriminació.

- Article 13. Requisits per obtenir la condició de beneficiari o entitat col·laboradora.

(...)

2. No podran obtenir la condició de beneficiari o entitat col·laboradora de les subvencions regulades en aquesta llei les persones o entitats en les quals concorri alguna de les circumstàncies següents, llevat que per la naturalesa de la subvenció s'exceptui per la seva normativa reguladora:

(...)

d) Estar sotmesa la persona física, els administradors de les societats mercantils o aquells que ostenten la representació legal d'altres persones jurídiques, en algun dels supòsits de la Llei 3/2015, de 30 de març, reguladora de l'exercici de l'alt càrrec de l'Administració General de l'Estat, de la Llei 53/1984, de 26 de desembre, d'incompatibilitats del Personal al Servei de les Administracions Públiques, o tractar-se de qualsevol dels càrrecs electius regulats a la Llei Orgànica 5/1985, de 19 de juny, del Règim Electoral General, en els termes establerts en la mateixa o en la normativa autonòmica que reguli aquestes matèries.
(...)

4. Les prohibicions contingudes als paràgrafs b), d), e), f), g), h), i) i) de l'apartat 2 i en l'apartat 3 d'aquest article s'aprecien de forma automàtica i subsistiran mentre concorrin les circumstàncies que, en cada cas, les determinin.

- **Declaració d'absència de conflicte d'interessos**

S'estableix la obligació de l'emplenament de la Declaració d'Absència de Conflictes d'Interès (DACI) per a totes les persones que intervinguin en els procediments de contractació i de concessió de subvencions finançats amb càrrec al MRR, en tot cas el responsable de l'òrgan de contractació/concessió de subvenció, el personal que redacti els documents de licitació/bases i/o convocatòries, els experts que avaluin les sol·licituds, ofertes o propostes, els membres dels comitès d'avaluació de sol·licituds/ofertes/propostes i altres òrgans col·legiats del procediment.

Les declaracions d'absència de conflicte d'interessos es formalitzaran un cop coneguts els sol·licitants dels ajuts o els participants en la licitació en el cas de personal participant als comitès d'avaluació de sol·licituds o d'ofertes i un cop coneguts els beneficiaris dels ajuts o l'adjudicatari del contracte, en el cas del personal que s'hagi d'encarregar del seguiment del contracte/encàrrec/conveni/subvenció o de la gestió econòmica de l'expedient.

En el cas dels òrgans col·legiats, aquesta declaració pot realitzar-se a l'inici de la reunió corresponent per part de totes les persones que hi intervinguin, fent que consti a l'acta.

Igualment, s'estableix l'obligatorietat d'emplenament de la DACI com a requisit a aportar per el/els beneficiaris que, dins dels requisits de concessió de l'ajuda, hagin de dur a terme activitats que presentin un conflicte d'interessos potencial.

S'adjunta un model de declaració d'absència de conflicte d'interès a l'Annex I.

- Comunicació a un superior jeràrquic dels possibles intents dels participants al procediment d'adjudicació de contractes o en el procediment de concessió d'ajudes d'influir indegudament en el procés de presa de decisions o d'obtenir informació confidencial.

3.9. Mesures relacionades amb la direcció i la gestió del conflicte d'interès

L'adopció de mesures preventives pot no ser suficient per el que es fa necessari establir com detectar el conflicte d'interessos. La declaració per si mateixa no resultaria suficient, en tant que les circumstàncies de les persones afectades poden variar al llarg del procediment.

- En els casos en els que es detecti qualsevol potencial de conflicte d'interès, caldrà comunicar la situació al superior jeràrquic, que confirmarà per escrit si considera que existeix el conflicte. Quan així ho consideri, l'autoritat facultada per procedir als nomenaments o l'autoritat nacional pertinent vetllarà perquè la persona en qüestió cessi tota activitat que tingui a veure amb l'assumpte, podent adoptar qualsevol altra mesura addicional de conformitat amb el dret aplicable.
- Si sorgeix una situació de conflicte d'interès després de la presentació de la declaració inicial, s'haurà de declarar tant bon punt se'n tingui coneixement, sense actuar en el procediment i remetent el cas al superior (que es produeixi aquesta situació no significa necessàriament que la declaració inicial fos falsa).

En tots els casos descrits anteriorment, la persona afectada o qui tingui coneixement del possible conflicte d'interès el remetrà al superior jeràrquic d'aquella, qui haurà d'analitzar els fets amb la persona implicada per aclarir la situació i confirmarà per escrit si es considera que hi ha un conflicte d'interessos. Si és així, ha d'adoptar les mesures que siguin procedents: si escau, sol·licitar a la persona afectada la seva abstenció del procediment o, si cal, apartar-lo a l'empleat públic de què es tracti mitjançant la seva recusació.

En cas que s'hagi comunicat al superior jeràrquic intents dels participants en el procediment d'adjudicació de contractes o en el procediment de concessió d'ajudes d'influir indegudament en el procés de presa de decisions o d'obtenir informació confidencial i es disposi de documentació que així ho acrediti, es posarà la situació en coneixement de l'òrgan de contractació o del concedent de l'ajuda per a l'adopció de les mesures que, conforme a la normativa vigent, siguin procedents.

- Procediment que cal seguir en els casos en què l'existència del conflicte d'interès s'hagi detectat després que hagi pogut produir els seus efectes: s'aplicaria el procediment previst per als supòsits de frau potencial. Es documentaran els fets produïts i es posarà la situació en coneixement de la unitat amb funcions de control de gestió per a la valoració objectiva i adopció de mesures oportunes. Si escau, es comunicaran els fets i les mesures adoptades a l'entitat decidora, o a l'entitat executora que li hagi encomanat l'execució de les actuacions, i en aquest cas serà aquesta la que se'ls comunicarà a l'entitat decidora, qui comunicarà l'assumpte a l'Autoritat Responsable, la qual podrà sol·licitar la informació addicional que consideri oportuna de cara al seguiment i la comunicació a l'Autoritat de Control.

3.9.1. Fases que ha d'integrar un protocol de gestió dels conflictes d'interès

El protocol hauria de donar satisfacció a les següents fases:

1. Identificació: Detectar situacions on els interessos personals poden influir en l'exercici imparcial de les funcions professionals. Això implica reconèixer tant els conflictes reals com els potencials.
2. Declaració: Les persones afectades han de comunicar formalment qualsevol situació que pugui representar un conflicte d'interès. Aquesta declaració permet a l'organització prendre mesures preventives adequades.
3. Avaluació: Analitzar la informació proporcionada per determinar la gravetat del conflicte i l'impacte potencial en l'organització. Aquesta fase és crucial per decidir les accions a emprendre.
4. Gestió: Implementar mesures per mitigar o eliminar el conflicte d'interès. Això pot incloure la redistribució de tasques, l'abstenció en decisions específiques o altres accions que garanteixin la imparcialitat.
5. Seguiment i revisió: Monitoritzar contínuament les situacions per assegurar que les mesures adoptades són efectives i ajustar-les si és necessari. Aquesta fase garanteix que el protocol es mantingui actualitzat i eficaç davant de noves circumstàncies.
6. Sanció: Assegurar-se que els fets es remeten als organismes competents per a la seva coneixement i sanció quan es detectin fets que puguin ser constitutius d'infraccions penals o administratives.

Una vegada habilitat l'accés a les plataformes informàtiques corresponents, s'utilitzarà l'eina informàtica MINERVA per analitzar les possibles relacions familiars o vinculacions societàries, directes o indirectes en les que hi pugui haver un interès personal o econòmic susceptible de provocar un conflicte d'interès entre les persones abans mencionades i els participants en cada procediment.

El responsable de l'operació identificat al CoFFEE serà qui farà la consulta i qui rebrà prèviament el codi de referència generat també pel CoFFEE. El codi permetrà l'enllaç automàtic entre MINERVA i CoFFEE.

3.9.2. Aplicació de les previsions sobre integritat als tercers beneficiaris del fons

En relació a les empreses privades perceptores de diner públic i la seva vinculació al Pla de Mesures Antifrau, l'article 8 de l'Ordre HFP/1030/2021 preveu la "*Identificació del perceptor final de fons: beneficiaris dels ajuts, contractistes i subcontractistes*" a través de la presentació de documentació identificadora de les persones físiques i jurídiques beneficiàries dels fons derivats del PRTR.

3.9.3. Nomenament d'un responsable del projecte i creació d'una comissió de seguiment

Ha d'existir un responsable del projecte i una comissió de seguiment per donar compliment a allò disposat a l'article 6.5.h de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, segons el qual, el Pla de Mesures Antifrau ha de complir amb el següent requeriment mínims:

“h) Definir procedimientos de seguimiento para revisar los procesos, procedimientos y controles relacionados con el fraude efectivo o potencial, que se transmiten a la correspondiente revisión de la evaluación del riesgo de fraude”.

Així doncs, el responsable del projecte haurà d'encarregar-se, com a mínim, de la planificació de les tasques a executar per a garantir l'execució del projecte en el degut temps i forma i informar a l'equip de govern per a poder adoptar les mesures correctives necessàries per a garantir l'èxit del desenvolupament del projecte subvencionat.

Complementàriament, la comissió de seguiment, que pot estar integrada per representants polítics i tècnics de l'IRTA, serà l'encarregada de vetllar pel compliment dels terminis proposats pel responsable del projecte i del conjunt del projecte, així com de formular propostes o valoració d'alternatives en el cas que sigui necessari. Addicionalment, es recomana que s'integrin en la comissió representants tècnics de les àrees implicades en l'execució del projecte, així com de l'àrea jurídica i econòmica.

En qualsevol cas, totes les actuacions a portar a terme hauran de ser acordes de conformitat al principi de no causar un perjudici significatiu al medi ambient i amb ple sotmetiment a l'obligació d'autoavaluació establerta a l'Annex II de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre. Així mateix, totes les actuacions hauran de respectar la perspectiva de gènere.

3.9.4. Accions formatives i de divulgació

Als efectes de poder implementar les mesures derivades del Pla de Mesures Antifrau és necessari que tant les persones que intervenen en l'execució del projecte com tot el personal d'IRTA disposin dels coneixements mínims necessaris vinculats a les matèries sobre les que versarà el projecte i, també, sobre els procediments que s'hauran d'impulsar i tramitar per fer possible la seva execució, així com a les obligacions a les que han de donar compliment al Pla Antifrau.

Així mateix, és necessari que, un cop aprovat el Codi ètic i de conducta i els protocols necessaris recomanats derivats del Pla de Mesures Antifrau, es planifiqui un procés de divulgació interna, és a dir, de comunicació i formació del conjunt d'empleats i càrrecs que integren els òrgans de govern, per a donar a conèixer el seu contingut, la obligació del seu compliment i les conseqüències disciplinàries que es poden derivar en cas de detectar-se supòsits de vulneració.

És important abordar els plans de formació com una eina de treball a llarg termini, evitant la seva configuració i disseny de forma aïllada en el temps, ja que només si els membres de l'organització assumeixen la importància del seu contingut serà possible el canvi d'actituds, tant organitzatives com individuals.

És necessari que la formació que s'imparteixi sigui:

- Clara i amb un llenguatge senzill per facilitar la seva comprensió, evitant tecnicismes o explicacions teòriques que impedeixin el seu seguiment per

la totalitat dels usuaris.

- Concisa però completa, és a dir, que inclogui tots els aspectes importants a abordar però amb una extensió assumible pels interlocutors.
- Pràctica per facilitar l'assimilació del contingut, amb exemples vinculats a l'organització i a les dinàmiques de treball.
- Divulgar els procediments pautats internament per evitar riscos i errors repetitius durant la tramitació.
- Periòdica i obligatòria per a tots els membres de l'organització.

Les accions de difusió que es portaran a terme són les següents:

- Comunicació a tota l'entitat sobre l'aprovació del Pla de Mesures Antifrau.
- Publicació a la portal web del Pla de Mesures Antifrau, la Declaració institucional de lluita contra el frau i la informació sobre els instruments de comunicació amb la ciutadania en matèria de lluita contra el frau.
- Facilitació del present pla a tot el personal de l'entitat.

3.10. Mesures de prevenció

A continuació es presenten algunes mesures que s'adoptaran en matèria de lluita antifrau. No obstant, més enllà d'aquestes, cal que totes les persones de l'entitat realitzin una aplicació estricta de la normativa interna (normativa estatal, autonòmica o local) corresponent, en particular, l'article 53 del Reial Decret Legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut Bàsic del Empleat Públic relatiu als Principis ètics, l'article 23 de la Llei 40/2015, de 1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic, relatiu a l'Abstenció i la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

- Assumpció de compromís ètic

L'IRTA es compromet a desenvolupar una cultura ètica, basada en els valors de la integritat, l'objectivitat, el rendiment de comptes i la honradesa. Com a mostra de compromís, es realitza una declaració política manifestant la voluntat d'aplicar una tolerància zero davant del frau (Annex III).

També, com a mostra de compromís ètic, l'entitat va aprovar, per una banda, l'adhesió al Codi de Principis i conductes recomanables en la contractació pública aprovat per la Generalitat de Catalunya, un Codi de conducta dels alts càrrecs i de bon govern.

- Tractament dels possibles conflictes d'interessos

L'IRTA ha elaborat un document relatiu a la prevenció, la detecció i la gestió del possible conflicte d'interessos. S'hi dona informació al personal sobre les diferents modalitats de conflicte d'interessos, les maneres d'evitar-ho i la normativa vigent en relació amb aquesta matèria i es recull el procediment a seguir en cas que es detecti un possible conflicte d'interessos (apartat 5 d'aquest document).

- Establiment d'un Comitè Antifrau

S'ha identificat un Comitè Antifrau de l'IRTA al qual se li assigna les funcions que es deriven de l'elaboració, l'aplicació i el seguiment del Pla Antifrau i de les mesures en aquest contingudes, encarregat de fer l'avaluació de frau, examinar les denúncies que li poguessin arribar, avaluar situacions que puguin ser constitutives de frau o corrupció i, si escau, comunicar-les a les entitats que correspongui, així com proposar mesures correctores.

Tindrà les funcions que se li assignen a l'apartat 3.1.

- Habilitació d'un canal de denúncies

El Consell d'Administració de l'IRTA en data 15 de desembre de 2023, va adoptar el següent acord:

«EXPOSICIÓ DE MOTIUS:

La Llei 2/2023, de 20 de febrer, reguladora de la protecció de les persones que informin sobre infraccions normatives i de lluita contra la corrupció, que incorpora a l'ordenament jurídic intern la Directiva (UE) 2019/1937, relativa a la protecció de les persones que informin sobre infraccions del dret de la Unió, estableix l'obligació al sector públic a la creació d'aquests canals d'informació, amb la finalitat última de permetre recuperar i consolidar la confiança de les persones en les institucions públiques, així com l'obligació de preservar la confidencialitat i l'anonimat de les persones alertadores en que es fonamenta l'essència d'aquesta comunicació, atès que cal buscar en la versemblança dels fets exposats i no pas en la procedència de la comunicació.

Aquesta Llei respon a la necessitat i al deure públic de protegir les persones alertadores davant possibles represàlies de caràcter tant personal com professional, atès que es troben en una situació privilegiada per alertar sobre infraccions de fets indicis de frau i corrupció o per fer-ne una revelació pública i, alhora, se situen, per aquest mateix motiu, en una posició de vulnerabilitat, especialment envers la persona i l'organització de la qual depenen professionalment. Per tant, de conformitat amb la Llei 2/2023, més enllà d'establir un canal que assegurí la confidencialitat de les dades de la persona comunicant d'infraccions, cal igualment permetre'n l'anonimat, amb independència que les comunicacions fetes de manera anònima s'adrecin al sistema intern d'informació o al canal extern de l'autoritat independent competent, sens perjudici d'admetre les comunicacions per altres canals o de manera presencial.

Per tant l'IRTA, com a empresa pública, ha d'implementar aquesta normativa i protegir els servidors públics i treballadors de l'Institut en el desenvolupament legítim de les seves funcions o tasques, tot evitant que la Bústia ètica i de bon govern esdevingui un mitjà per dirimir conflictes o cometre atacs personals.

La bústia ètica esdevé un mecanisme essencial per dotar d'eficàcia les regles de conducta i per contribuir al compliment del principi de legalitat i, atès que permet oferir un canal prioritari i segur per facilitar de manera confidencial i anònima la comunicació de possibles actuacions o omissions de males pràctiques o actuacions públiques que s'hagin produït en el sí de l'organització, que puguin ser contràries a dret o èticament reprovables. Per tal de promoure i fomentar l'ús d'aquest instrument i contribuir així a evitar el silenci entorn a conductes irregulars, esdevé necessari garantir la màxima protecció a les persones que informin sobre infraccions, en la mesura que en tota

organització esdevenen una peça clau en la lluita contra el frau i la corrupció en les institucions públiques.

És en aquest marc d'integritat institucional en que es fonamenta la voluntat de l'IRTA d'implementar tota una sèrie de mesures de prevenció, de protecció, de suport, de reacció i organitzatives a fi de millorar la qualitat dels seus serveis i reforçar així la confiança màxima en aquesta empresa pública.

DECISIÓ:

Crear la Bústia Ètica i de Bon Govern de l'INSTITUT DE RECERCA I TECNOLOGIA AGROALIMENTÀRIES mitjançant l'adhesió a l'eina elaborada pel Consorci d'Administració Oberta de Catalunya.

Establir les normes reguladores d'ús i funcionament de la Bústia Ètica i de Bon Govern que consten en l'annex d'aquest acord i que s'arxivarà amb la documentació administrativa de l'acta».

L'enllaç de la bústia ètica s'ha publicat a la pàgina web de l'entitat per al coneixement general.

L'enllaç a l'Oficina Antifrau de Catalunya s'ha publicat a la pàgina web de l'entitat per al coneixement general.

- Realització d'una autoavaluació del risc de frau

Es realitzarà, de manera anual, una revisió dels riscos de frau mitjançant l'eina descrita en l'apartat 4.2 del present pla. El comitè Antifrau serà l'organisme encarregat de fer-ho.

4. Mesures de detecció de frau i corrupció

Malgrat l'adopció de les mesures de prevenció aquí exposades, cal establir sistemes per detectar a temps els comportaments fraudulents que se n'escapin.

Comprovació de la informació

En la fase de prevenció ha de proposar-se la formulació d'una declaració o manifestació, de la qual es deixarà constància en l'expedient, sobre:

- La inexistència de conflicte d'interès que pugui comprometre la seva imparcialitat i independència en el procediment.
- Compromís de comunicar qualsevol situació que pugui derivar en un potencial conflicte d'interès durant el desenvolupament del procediment que correspongui.

La declaració d'absència de conflicte d'interessos ha de ser verificada. Els mecanismes de verificació hauran de centrar-se en la informació continguda en el DACI, que haurà d'examinar-se d'acord amb els procediments establerts a l'Ordre HFP/55/2023, de 24 de gener, relativa a l'anàlisi sistemàtic del risc de conflicte d'interès en tots els procediments que executen el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència. Aquesta ordre estableix:

- El contingut que han de tenir les Declaracions d'Absència de Conflictes d'Interès, implicant alguns petits canvis respecte el model de DACI establert en l'anterior ordre HFP/1030/2021.
- El procediment que cal seguir per a la verificació de les declaracions d'absència de conflictes d'interès, utilitzant l'aplicatiu MINERVA.

Les persones que estan obligades a signar les DACIS són l'òrgan de contractació unipersonal i membres de l'òrgan de contractació col·legiat, així com membres de l'òrgan col·legiat d'assistència a l'òrgan de contractació que participin en els procediments de contractació a les fases de valoració d'ofertes, proposta d'adjudicació i adjudicació del contracte. Les DACIS s'hauran de signar electrònicament just després de conèixer qui seran aquestes persones.

S'utilitzarà l'eina informàtica MINERVA per analitzar les possibles relacions familiars o vinculacions societàries, directes o indirectes en les que hi pugui haver un interès personal o econòmic susceptible de provocar un conflicte d'interès entre les persones abans mencionades i els participants en cada procediment.

El responsable de l'operació identificat al CoFFEE serà qui farà la consulta i qui rebrà prèviament el codi de referència generat també pel CoFFEE. El codi permetrà l'enllaç automàtic entre MINERVA i CoFFEE.

S'introduirà al MINERVA el DNI de les persones esmentades en el primer punt i el DNI, nom, cognoms i raó social de les empreses participants.

Possibles resultats:

- "No s'han detectat banderes vermelles". El procediment continua.
- "S'ha detectat una/diverses banderes vermelles". Es comunicarà a la persona afectada i al superior jeràrquic per tal de que s'abstingui del procediment en un termini de 2 dies hàbils. Si la persona considera que no hi ha conflicte, pot signar una nova DACI explicant la situació. En cas de que no s'abstingui, es sol·licitarà a MINERVA informació addicional dels riscos i el responsable prendrà una decisió al respecte, podent demanar un informe al comitè antifrau i aquest a Intervenció General de l'Estat (es disposa de 2 dies hàbils). Amb els informes sobre la taula, el responsable podrà o bé acceptar la seva participació o ordenar l'abstenció, substituint a la persona. S'haurà de reiniciar el procediment amb la persona substituïda. Caldrà penjar tota la documentació generada al CoFFEE.
- "S'ha detectat una/diverses banderes negres": No hi ha informació d'un o diversos participants per fer la comprovació. Es pot continuar amb el procediment i, simultàniament, el mateix òrgan de contractació requerirà la informació a les empreses d'acord amb el que s'estableixi als plecs (caldrà incloure-hi aquest supòsit). S'introduiran les dades recollides al MINERVA i es farà el creuament corresponent.

Banderes vermelles (Red Flags)

Resulta necessari l'establiment d'uns indicadors de frau per tal de que es puguin detectar pràctiques fraudulentos d'una manera establerta i diligent. En aquest sentit, la Comissió Europea té detectades les principals males pràctiques o irregularitats que es

porten a terme en procediments dins del marc d'aplicació, facilitant la implementació de sistemes de detecció harmonitzats i alhora dissuadint aquestes conductes.

El catàleg elaborat per la Comissió Europea incorpora signes o marcadors de risc anomenats Banderes Vermelles, que serà utilitzat per l'IRTA. S'incorporen a l'annex II.

4.1. Mesures de correcció i persecució

La intencionalitat és un element propi del frau segons el concepte recollit a la Directiva PIF. Demostrar l'existència de tal intencionalitat i, per tant, la decisió sobre l'existència o no de frau als interessos financers de la Unió, no correspon als òrgans administratius sinó als òrgans jurisdiccionals de l'ordre penal que hagin d'enjudiciar la conducta de que es tracti. No obstant això, en l'àmbit estricte de les seves funcions, els òrgans administratius han de fer, sobre la base de la documentació de què disposin, una valoració preliminar sobre la possible existència de tal intencionalitat o, si escau, sobre la seva absència, amb vista a decidir si una determinada conducta ha de ser remesa a aquests òrgans jurisdiccionals o al Ministeri Fiscal perquè sigui investigada i, si escau, sancionada penalment.

Es seguirà el protocol següent per a la correcció i persecució dels casos en que es detecti una conducta que pugui ser constitutiva de frau.

El responsable al qual tingui coneixement d'una conducta que pogués ser constitutiva de frau o corrupció després de l'anàlisi de la possible existència d'alguna de les banderes vermelles definides al Pla de mesures antifrau o que hagi estat coneguda per qualsevol altra circumstància, haurà de:

- recopilar tota la documentació que pugui constituir evidències del frau esmentat;
- suspendre immediatament el procediment, quan sigui possible d'acord amb la normativa reguladora;
- elaborar un informe descriptiu dels fets esdevinguts;
- traslladar l'assumpte, juntament amb un informe i la pertinent evidència documental, a Serveis Jurídics
- adoptar les mesures que conforme a la normativa reguladora del procediment hagi o pugui adoptar per evitar la concurrència de frau.

Serveis Jurídics avaluarà de manera objectiva la possible existència de frau amb la finalitat de decidir si una determinada conducta ha de ser denunciada davant dels òrgans jurisdiccionals competents o davant del Ministeri Fiscal perquè sigui investigada i, si escau, sancionada penalment.

En el cas que es consideri que pogués ser constitutiu de frau, Serveis Jurídics remetrà l'assumpte a l'òrgan col·legiat (comitè antifrau) per a la seva valoració i proposta d'elevació al Director General de l'IRTA i, si escau, la seva tramesa a la institució que sigui procedent acord amb la tipologia i abast del presumpte frau (Servei Nacional de Coordinació Antifrau –SNCA- i/o Ministeri Fiscal).

Per a la remissió a l'SNCA de sospites de frau i frau constatat cal atènyer-se a les comunicacions emeses per aquest Servei i al que estableixi sobre això. La comunicació amb l'SNCA la realitzarà el Cap de Serveis Jurídics.

El Cap de Serveis Jurídics haurà d'iniciar una informació reservada per avaluar possibles responsabilitats i, si escau, avaluar la procedència de l'obertura d'un expedient per infracció en matèria econòmica-pressupostària, prevista a la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, o bé l'inici d'un expedient de caràcter disciplinari.

S'avaluarà la incidència del possible frau mitjançant la revisió de tots aquells projectes i/o subprojectes que hi hagin pogut estar exposats, determinant la seva qualificació com a sistèmic o puntual i, en tot cas, retirar els projectes i/o subprojectes o la part de els mateixos afectats pel frau i finançats o a finançar pel MRR.

Aquesta revisió es farà revisant la documentació generada pel procediment, posant especial èmfasi en tots els aspectes que puguin tenir a veure amb possibles casos de frau d'acord amb els criteris estipulats a la taula d'autoavaluació.

S'exigirà la recuperació per les autoritats competents dels imports indegudament desemborsats per aquestes, garantint processos sòlids de recuperació de fons, especialment de la UE, que s'hagin emprat de manera fraudulenta. L'aplicació d'aquestes sancions i la seva visibilitat són essencials per dissuadir la comissió del frau i han d'actuar amb determinació i agilitat.

Conclou la investigació o transferida a les autoritats competents, s'haurà de mantenir un seguiment adequat, per promoure qualsevol canvi o revisió dels mecanismes de control relacionats amb el frau potencial o provat.

Igualment, en aquesta fase s'ha de garantir una cooperació entre les autoritats participants en el procediment, tant administratives com judicials, i molt especialment, en el tractament de les dades, la confidencialitat i la conservació dels arxius i proves resultants dels procediments.

4.1.1. Mesures per evitar el doble finançament

De conformitat amb l'article 9 del Reglament del MRR, es produeix doble finançament quan les reformes i projectes d'inversió estiguin finançats pel Mecanisme i simultàniament per un altre instrument de la Unió, comprènent tots els programes ja siguin de gestió compartida o directa, sempre que cobreixin la mateixa despesa o cost. Tot i això, el PRTR amplia el concepte de doble finançament a la concurrència de fons procedents de subvencions nacionals amb el finançament del Mecanisme.

L'IRTA aplicarà procediments en els casos que així es requereixi que permetin assegurar a tot moment el ple respecte a la normativa relativa als Ajuts d'Estat, així com garantir-ne la absència de doble finançament. En aquest sentit, es realitzarà el següent:

- S'observarà i aplicarà la normativa corresponent en cada cas.
- Es complimentaran les autodeclaracions pertinents en el marc de cada convocatòria finançada amb fons *Next Generation*.
- S'utilitzaran eines de prevenció i detecció de doble finançament, com ara la *Base Nacional de Datos de Subvenciones* (BNDS)
- D'acord amb l'article 22 del Reglament (UE) 2021/241, les sol·licituds de pagament que es realitzin a la Comissió Europea han de portar adjunta «una declaració de gestió en què s'indiqui que [...] els fons es han gestionat de conformitat amb totes les normes aplicables, en particular les normes relatives a la prevenció de conflictes d'interessos, del frau, de la corrupció i del doble finançament procedent del Mecanisme i d'altres programes de la Unió Europea, de conformitat amb el principi de bona gestió financera». S'aportarà la declaració de gestió en relació amb la prevenció del frau. La periodicitat s'adequarà al calendari previst.

5. Òrgan que ha de vetllar pel compliment del present Pla: El Comitè antifrau

El Comitè antifrau d'IRTA és l'òrgan encarregat del disseny de l'estratègia de lluita contra el frau i, per extensió, fer el seguiment del Pla Antifrau, actualitzar-lo i avaluar el seu resultat. Actuarà amb autonomia i independència.

Les seves atribucions són les següents:

- a) La supervisió i avaluació del funcionament regular i de la correcta aplicació de les mesures de prevenció, detecció i correcció en relació amb els riscos que afecten a l'execució del Mecanisme de Recuperació i Resiliència, inclosa l'avaluació de riscos, detectant vulnerabilitats i proposant accions.
- b) La supervisió de l'eficàcia dels controls interns de gestió o de nivell 1 desenvolupats en relació amb el frau, la corrupció, els conflictes d'interès i el doble finançament amb la finalitat de proposar millores o adaptacions a les noves necessitats sorgides.
- c) Analitzar i avaluar aquelles àrees, situacions o casos que suposin un especial risc que es posin en el seu coneixement, i establir directrius i recomanacions per millorar-lo.
- d) Verificar la correcta aplicació dels procediments de gestió de conflictes d'interessos.
- e) L'assessorament a les unitats que exerceixen les funcions de control intern de gestió i d'avaluació de riscos per al millor compliment normatiu, dels objectius i de les mesures antifrau en general.
- f) Garantir que es duen a terme les avaluacions periòdiques sobre el risc establint criteris i directrius generals actualitzades per fer-ho.
- g) La comprovació de l'existència de documentació suport dels controls interns realitzats i de l'avaluació de riscos i el seguiment de la implementació de mesures

correctores en matèria antifrau.

- h) Informar de les accions a implementar o recomanacions per a la millora de la política antifrau al Consell d'Administració.
- i) Participar o establir directrius en l'elaboració del sistema de gestió intern i en l'avaluació de riscos en relació amb, per exemple, la distribució i l'establiment de funcions i responsabilitats, l'elaboració i revisió dels plans d'acció que hagin de dur a terme a diferents àrees o departaments.
- j) Garantir que el personal disposa dels coneixements i rep la informació necessària per poder dur a terme, en el seu àmbit específic d'actuació, les accions que procedeixin en relació amb els riscos de frau, corrupció, conflictes d'interès i de doble finançament.
- k) Garantir que existeix un procediment clar, difós entre el personal, per a la comunicació dins i fora de l'entitat dels casos que incorren en riscos de frau, corrupció, conflictes d'interès i doble finançament.
- l) Assegurar-se que els fets es remeten als organismes competents per al seu coneixement i sanció quan es detectin fets que puguin ser constitutius d'infraccions penals o administratives.
- m) Assegurar-se que s'ha posat en marxa un procediment de seguiment d'aquells casos que han estat comunicats als òrgans competents als quals es fa referència a l'apartat anterior, així com per a la recuperació dels fons de la Unió gastats fraudulentament.
- n) Ser la unitat o l'autoritat de contacte en matèria antifrau.
- o) Si es requereix, elaborar un informe en el cas de que s'identifiqui risc de conflicte d'interès en la utilització de l'eina de detecció MINERVA.
- p) Validar els models de documents necessaris per a la prevenció, la detecció, la correcció i la persecució del conflicte d'interessos, el frau i la corrupció i la documentació de les actuacions relacionades.

El comitè emetrà informes de manera periòdica sobre l'estat de les polítiques antifrau i sobre els resultats de les avaluacions realitzades.

5.1. Composició

S'establiran les persones que formaran aquest comitè de forma transversal, designant càrrecs que ocupin diverses posicions a dins de l'estructura de IRTA.

El comitè estarà integrat per un representant de cadascun dels següents equips interns:

- Un membre de l'equip de Serveis Jurídics
- Un membre de l'equip de Recursos Humans
- Un membre de l'equip de compres i contractació pública
- Un membre de l'equip de Gestió Econòmica

5.2. Règim de reunions

El comitè es reunirà de manera ordinària amb caràcter anual. Es podrà reunir amb caràcter extraordinari quan algun dels seus membres ho sol·liciti.

El membre de l'equip de Serveis Jurídics serà l'encarregat de realitzar les convocatòries de les reunions, amb una antelació de 48 hores com a mínim.

El comitè es considerarà vàlidament constituït si hi són presents la meitat més un dels seus membres. Els acords s'adoptaran per majoria simple dels membres assistents. En cas d'empat, es repetirà la votació fins que s'adopti l'acord.

L'acta resultant de les reunions haurà de ser aprovada per tots els membres del comitè o bé en la mateixa reunió o en la reunió següent a la celebració d'aquesta.

6. Aprovació, entrada en vigor i vigència del Pla de Mesures Antifrau

6.1. Publicitat i transparència

La comunicació i/o divulgació del Pla s'haurà de formular, en qualsevol cas, de conformitat amb allò disposat a l'article 9 de l'Ordre HFP/1030/2021.

En particular, les actuacions de comunicació relacionades amb els fons del Pla PRTR, hauran d'incorporar els següents logos, sens perjudici de que els mateixos pateixin actualitzacions:

6.2. Aprovació i entrada en vigor

El Pla de Mesures Antifrau ha estat aprovat en data 15/12/2023 en Consell d'Administració de conformitat amb allò previst a l'article 8.1.k) de la Llei 4/2009, de 15 d'abril, de l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries.

6.3. Revisió

Aquest pla és un document dinàmic, sotmès a revisions i actualitzacions de contingut de manera periòdica. S'anirà actualitzant a mesura que sorgeixin novetats significatives en les eines per gestionar els riscos inherents a la gestió i execució dels fons *Next Generation*. També en el cas que durant les avaluacions periòdiques o motivades que es realitzin al llarg d'aquest període es detectessin possibles situacions que suposessin un risc de situació de frau o conflicte d'interès, caldria actualitzar aquest document amb les noves mesures que s'adoptessin. En aquest sentit, es considera que el pla no és una eina rígida, sinó que s'anirà adaptant a les situacions que es vagin produint.